

SITUATIERAPPORT DCC VWS | Nieuw Coronavirus

1. GEGEVENS	
Aan	Bewindspersonen en Bestuursraadleden VWS, adviseurs BPZ DCC VWS (5.1.5@minvws.nl), crisiscoördinatoren, crisisbeleidsadviseurs CZ IZ (incl. PV Geneve en PV Brussel) LZ ZJCN DCO PG GMT Rijksheren IGJ DCC IenW Crisiscoördinator Buitenlandse Zaken NCC DCC BZK DCC LNV Attaché VWS Washington, India en Beijing LOCC AZ RIVM
Periode	17 april 2020, tot 20:30 uur
Nummer	61
Planning	dagelijks
Classificatie	Dep. Vertrouwelijk

2. INFORMATIEBEELD	
Kernverhaal	In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van een nieuw coronavirus. Dit virus kan de ziekte COVID-19 veroorzaken. Het nieuwe virus heeft zich inmiddels wereldwijd verspreid. Ook in Nederland zijn COVID-19 patiënten en zijn er patiënten overleden aan het virus. Het Nederlandse beleid is erop gericht om verspreiding maximaal te controleren en zo de druk op de zorg te minimaliseren.
Feiten	<ul style="list-style-type: none"> – Opname op IC: NICE meldt 1128 (bewezen en verdachte) patiënten op de IC (tijdstip 16:00). – Opname op IC volgens Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding: 1.235 (- 23) (tijdstip 16:00). – Het totaal aantal positief geteste patiënten: 30.449 (+ 1.235) – Het totaal aantal gemelde patiënten opgenomen (geweest) in het ziekenhuis: 9.465 (+ 156) – Het totaal aantal gemelde patiënten opgenomen (geweest) op de IC-afdeling: 2.558 (+ 27) – Het totaal aantal gemelde overleden patiënten: 3.459 (+ 144) (11% van het totaal aantal positief geteste patiënten) – Het totaal aantal positief geteste zorgmedewerkers: 9.227 (+ 588) – De leeftijd van de overledenen ligt tussen de 25 jaar en 102 jaar (mediaan is 81 jaar). Van de overleden patiënten onder de 70 jaar had 68% onderliggend lijden. – In de week van 2 tot en met 8 april 2020 was de totale sterfte in Nederland sterk verhoogd. In totaal zijn er tussen 2.012 en 2.318 meer sterfgevallen dan we zouden verwachten. Dit is ongeveer twee keer hoger dan de gemelde sterfte aan laboratorium bevestigde COVID-19 in diezelfde week (1.032). De sterfte was sterk verhoogd in de gecombineerde regio's Zeeland/Noord-Brabant/Limburg, Overijssel/Flevoland/Gelderland en Utrecht/Noord-Holland/Zuid-Holland. De sterfte was niet verhoogd in de regio Groningen/Friesland/Drenthe. – De verdeling tussen het aantal bevestigde patiënten en zorgmedewerkers is per provincie sterk verschillend, afhankelijk van de mate van verspreiding van het coronavirus en het lokale testbeleid.

- Noord-Brabant en Zuid-Holland hebben de meeste gevallen met respectievelijk 21% en 20% van het totaal aantal meldingen. Zuid-Holland heeft wel relatief meer zorgmedewerkers (35%) in vergelijking met Noord-Brabant (15%). In Flevoland, Zeeland en het noorden van het land zijn de absolute aantallen nog laag.
- Van de **30.449** bevestigde personen werkt **30% (9.227)** in de zorg; zij worden vaker dan andere groepen getest. Dit wil niet zeggen dat zij deze infectie tijdens het werk hebben opgelopen.

3. OORDEEL (belangrijkste onderwerpen voor VWS)

Beleid

- Dinsdag 14 april heeft een OMT en aansluitend een BAO plaatsgevonden. Het huidige pakket maatregelen lijkt effectief op basis van de modellen. Bij de volgende fase spelen drie ankerpunten een rol: een acceptabele belastbaarheid van de zorg, het beschermen van kwetsbare mensen in de samenleving en het zicht houden op en inzicht hebben in de ontwikkeling van de verspreiding van het virus. Voor verpleeghuizen worden aanvullende maatregelen overwogen en uitgewerkt. Ook worden voorstellen voor het versoepelen van maatregelen voorbereid voor de volgende fase, gebaseerd op meer achtergrondinformatie en onderbouwing.
- Maandag 20 april zal een volgend OMT en aansluitend een BAO plaatsvinden.

Thema Maximaal Controleren

- In het weekend vindt een appaton plaats waar ruimte is voor publieksinbreng. De verwachting is dat na het weekend, als meer duidelijkheid is over de apps, meer rust komt. Belangrijk is te benadrukken dat de apps tot doel hebben te ondersteunen bij het bron- en contactonderzoek en daarmee te automatiseren, wat sowieso op grond van de Wet Publieke Gezondheid nodig is. Dinsdag wordt gekeken naar wat er nog moet gebeuren voordat de apps live kunnen.
- Er is nog steeds een schaarste/tekort aan persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Vooral ontbreekt het zicht op nieuwe aanvullingen aan PBM (uitgezonderd in het noorden van Nederland). Zorgaanbieders geven aan dat het toch onduidelijk blijft waar nieuwe voorraden gehaald kunnen worden, of worden geconfronteerd dat er geen voorraden beschikbaar zijn. Er is veel angst onder zorgverleners om besmet te raken of een besmetting over te brengen.
- Op de website van RIVM staat sinds 15 april dat het uit voorzorg gebruiken van PBM bij patiënten die geen (verdenking) op COVID-19 hebben niet nodig is en gelet op de schaarste van PBM ook niet gewenst is. Dit betekent dat zorgverleners buiten het ziekenhuis mogen handelen zonder gebruik te maken van PBM. Deze regel is voor huisartsen, zorgverleners en paramedici niet te begrijpen gezien de 1,5 meter regel.

Thema Zorg voor Kwetsbare Personen

- Het totaal aantal zuurstofconcentratoren, dat in een normale situatie ruimschoots volstaat, blijkt nu onvoldoende om de toegenomen stroom van patiënten die extra zuurstof nodig hebben te kunnen opvangen. De toename komt enerzijds door een toegenomen vraag bij patiënten die binnen het verpleeghuis corona krijgen. Anderzijds is er een toegenomen vraag doordat het verpleeghuis Covid-19 positieve patiënten opvangt die afkomstig zijn vanuit het ziekenhuis. Bij een tekort aan zuurstofconcentratoren kunnen verpleeghuizen Covid-19 patiënten vanuit het ziekenhuis niet langer meer opnemen. Ditzelfde geldt voor Covid-19 patiënten vanuit de thuissituatie waar verpleeghuizen ook noodopvang voor hebben gecreëerd. Er ontstaat een belemmering in de doorstroom wat gevolgen heeft voor de gehele ketenzorg.
- Veel zorgaanbieders melden een toename van ziekteverzuim. Medewerkers melden zich snel ziek. Hier wordt door organisaties verschillend mee omgegaan. De ene organisatie vraagt medewerkers bij verkoudheid thuis te blijven en de andere organisatie laat medewerkers met verkoudheidsklachten wel werken. Hierbij speelt mee hoeveel personeel voorhanden is. Bij sommige instellingen loopt het ziekteverzuim op tot 20% (provincie Utrecht) en soms wel 30% (Amsterdam). Er zijn ook organisaties waarbij het ziekteverzuim afneemt.
- Doordat veel jeugdzorgaanbieders hun dienstverlening niet kunnen uitvoeren i.v.m. COVID-19 is het doorplaatsen van jongeren naar andere organisaties ingewikkeld. Behandeltrajecten lopen vertraging op en jongeren kunnen niet oefenen met vrijheden. Het risico hiervan is inadequate behandeltrajecten en extra aanmeldingen na de crisis.

- Met de leidraad ‘Verwijzing van de volwassen patiënt met een verstandelijke beperking en (verdenking op) COVID-19’ weten cliënten met een verstandelijke beperking, hun netwerk, zorgverleners en behandelaren hoe er gehandeld wordt mocht er mogelijk sprake zijn van (besmetting) met het coronavirus. Hier was veel onrust over. In principe gelden voor mensen met een verstandelijke beperking dezelfde richtlijnen als voor de algemene bevolking. De ingrijpende beslissing tot IC-opname wordt gebaseerd op de kans op overleving en op herstel. De verstandelijke beperking op zich is geen reden zijn om iemand niet op te nemen op de IC.
- De KNMP geeft aan dat de uitgifte van medicijnen voor palliatieve zorg in de eerstelijns zorg sterk verhoogd zijn. De uitgifte van midazolam is 50% hoger dan normaal en van morfine 20% hoger dan normaal. Ook is de uitgifte van andere morfinepreparaten verhoogd.

Thema Caribisch Nederland

- Dit weekend worden er hospitairsters naar Sint Eustatius gevlogen. Op de 20^e vertrekt er een vlucht met hospitairsters naar Sint Maarten.

Overig

Signalen vanuit IGJ

- Bij zeker een kwart van de asielzoekerscentra blijven zorgen rond beperkte quarantainemogelijkheden. Diverse veiligheidsregio's zijn niet bij voorbaat bereid om toe te zeggen dat er quarantaineplekken voor asielzoekers beschikbaar zijn. Een snelle oplossing vanuit de veiligheidsregio's in samenspraak met J&V is nodig.
- Uit verpleeghuizen komt het signaal dat het aantal zuurstofconcentratoren onvoldoende is. Bij een tekort aan zuurstofconcentratoren kunnen verpleeghuizen Covid-19 patiënten vanuit het ziekenhuis en uit de thuissituatie niet langer meer opnemen. Voor een goede doorstroom in de ketenzorg zijn meer zuurstofconcentratoren noodzakelijk. Versnelling via kanaal LCH nodig.

Internationaal

- Wereldwijd neemt het aantal COVID-19 patiënten snel toe (cijfers ECDC):
- Totaal aantal gevallen: 2.114.269 (+ 84.339).
- Totaal aantal sterfgevallen: 145.144 (+ 8.824).
- Ook in Europa (EU/EER + Verenigd Koninkrijk) stijgt het aantal gevallen snel:
- Totaal aantal gevallen: 878.222 (+ 26.048).
- Totaal aantal sterfgevallen: 89.825 (+ 3.899).
- Het kabinet heeft besloten dat Nederland niet zal instemmen met het voorstel van de Europese Commissie om het exportautorisatieregime voor persoonlijke beschermingsmiddelen per 27 april te versmallen naar alleen mondkapjes. Nederland wil ook jassen, schorten en handschoenen onder dit regime houden voor de duur van nog eens 30 dagen. NL zal tevens bepleiten dat het belangrijk is dat PBM onbelemmerd binnen de Europese Interne Markt kunnen circuleren. Bulgarije, Polen, Duitsland en Frankrijk zullen naar verwachting Nederland steunen. Er wordt op maandag 20 april gestemd.

4. COMMUNICATIE

Pers- en publieksinformatie

- Publiekscommunicatie wordt verzorgd door de Rijksoverheid via www.rijksoverheid.nl/coronavirus. Verschillende departementen leveren informatie voor deze website. Het RIVM geeft medische informatie en informatie over de verspreiding van het coronavirus in Nederland.
- Het NKC verzorgt de brede publieksinformatie en het informatienummer 0800-1351.
- Het informatienummer is bereikbaar tot 20:00.
- Op de website corona.steffie.nl legt uitleghulp Steffie moeilijke informatie over het nieuwe coronavirus op een eenvoudige manier uit. De website is speciaal bedoeld voor mensen met een verstandelijke beperking.
- Op de website van het RIVM is de ‘wegwijzer naar gegevensbronnen over COVID-19’ te vinden <https://databronnencovid19.nl/>. Deze wegwijzer toont een overzicht van databronnen die gerelateerd

zijn aan het coronavirus en het bijbehorende ziektebeeld COVID-19. Van elke bron is een beschrijving opgenomen, en waar van toepassing een verwijzing naar de dataset(s).

5. OPSCHALING

VWS

DCC-VWS is opgeschaald

Overleggen

Afstemmingsoverleg met de bewindspersonen, SG en DG's maandag, dinsdag, woensdag en donderdag

Dagelijks afstemmingsoverleg met de directeur-generaal

NCC

NCC is opgeschaald

IAO dagelijks

ICCb en MCCb dinsdag en donderdag

OTCb dinsdag en vrijdag

BTCb maandag en donderdag

Betrokken actoren

VWS, RIVM, NCC, departementen, GGD 'en, huisartsen, ziekenhuizen, koepels